

Виходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (кажды Рукопись святъ) о 4-й год попол. Литер. додатокъ Бібліотека наїзномъ, поштойстїи виходить по 2 печат. аркувъ кожного 15-го и послѣднаго днія кожного місяця. Редакція, адміністрація и експедиція під Ч. 44 улиці Галицької. Всі знати, посылки и реклами належить пересыпти подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицька. Рукописи не возврашаються толькъ на попереднє застороженіе. Поступокъ число стоять 12 кр. а. в. Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣдъ однократно початковъ. Рекламації неопечатаній вѣльши бѣдъ порта. Предплату наложити пересыпти франко (наилучше поштовими переказомъ) до: Адміністрація часописа „Дѣло“ ул. Галицька, Ч. 44.

VII. Читателівъ въ Россіи просимо мати на уважѣ, що въ вимовѣ *лъ-ji*, *бъ-i*, *и* (въ серединѣ и на кінці словъ) = *ы*, *и* (на початку словъ и по самогласныхъ) = *і*, *б* (на початку словъ) = *ві*.

Просимо ПТ. предплатниковъ, котріи залагаютъ съ предплатою, о выровненіи рестанцій.

Отзыва „Рускої Рады“ до руского народа.

Борба о выборы до сойму пронумерована, оставивши, якъ той вихоръ, збитый двома зъ противного боку на себе напирающими вѣтрами, свои некористній слѣды по мѣстахъ, мѣсточкахъ и селахъ, — у Русинівъ павѣть у Поляківъ. Борба горяча, борба пайже о житѣ и смертѣ, межи двома вправдѣ братиими, але зади несовѣтного поведенія проводниківъ сильнѣйшаго супротивъ слабшаго, якъ огонь и вода противъ себе поставленными народами — при пынѣніяхъ обстоятельствахъ не могла инакше скончиться!

Мы — побѣженій! Триміліоновому рускому народови, коренному населенію всѣхдніи Галичини, „замкнули“ присвоивши собѣ выключно власть — уста на цѣлыхъ 6 лѣтъ! Девять пословъ — на три міліоны народа, — що за іронія! Они не успѣютъ за-для малого числа итънтерпелациіи внести, и въ уменшити тигаръ своего народа, облегчити ему гарку его долю, а противно, звонкій ихъ голосъ, якъ голосъ чистого металю, — бо голосъ непобѣдимої правды, — буде заглушенъ и вымираний якъ стоновый голосъ брутальною силою до землѣ безпощадно придушеного героя.

Даже причина такого пораженія? — Есть ихъ доволѣ въ насъ самихъ, якъ и немало числа по-за нами. Чи руска интелигенція, духовна и свѣтска, сповнила всюду свой довгъ, якъ въ комитетахъ окружныхъ такъ и при правовборахъ и выборахъ, — о тѣмъ вже знаємъ. Кто хоче уважатись вѣрнимъ сыномъ Руси, — а до того свято-обовязаный въ першій линії кожный членъ рускої интелигенції, якъ выпеканый и вынесений на свое становище слезами и кровавымъ потомъ матери-Руси, — той повиненъ якъ неустрашимый борецъ, вставляти за єн право не лишь тогды, коли то може ему пристати яку користь, но и тогда, коли єго чекали непріятности,

а павѣть мавъ потерпѣти материально. Тымъ заслуживи бѣдъ собѣ павѣть у самихъ вороговъ честь. Противножъ извергами народа и чоловѣчества знаменуются несправяючій обовязківъ вѣриныхъ сыновъ свого народа. Такихъ изверговъ, на жаль, даже много выкалили мѣжъ нашою интелигенцією послѣдній выборы! Имена ихъ покрыты нынѣ поругою передъ цѣлымъ нарodomъ и образованымъ свѣтомъ, а совѣсть не дастъ имъ супокою и до гробовои дошки.

Вы, давшій звестися зъ правои дороги, змійте хоч въ части зъ себѣ ту піаму и ванію рѣвнодушностю або павѣть враждою въ народныхъ дѣлахъ не давайте бѣльше соблазни необразованому селянинови и подростаючимъ вашимъ сынамъ, будучимъ поборникамъ рускої справы, и вашимъ дочкамъ, будучимъ плакательницамъ руского духа, бо, якъ знаєте, горе — тутъ и тамъ, — соблазнившому одного зъ меншихъ! Противникъ, котрому вы немалу здѣсли прислуго, може величе вастъ ще и нынѣ, але лицемѣро, діока або для дальнихъ своихъ цѣлей, но вѣдусъ смѣєсѧ зъ вашого поведенія, а пріиде пора, коли васъ, якъ вытиснену цитрину, кине на общу поругу. — Розумѣесь, що рѣвнодушність, отступництво або павѣть запрданье въ якомъ-буде видѣ зъ стороны нашої интелигенції не въ одніомъ случаю випнуло рѣшучо на необразованого селянина и сталося причиню взросту числа Юдѣвъ-искаріотовъ, продавшихъ голосы при правовборахъ и выборахъ. За нихъ отвѣчальній тѣ лица рускої интелигенції, підъ котрыхъ безпосереднімъ впливомъ они стоять, отже въ першій линії ихъ отцѣ духовній! — Но досить сихъ сумініяхъ картинь! Пріїмѣть сю терпку правду, бо давше мовчати годъ. Зъ нашої стороны было все по змозѣ здѣлано. Мы зложили центральний комитетъ, сполучили въ сѣхъ львівськихъ рускихъ патріотівъ въ одно огнище и такъ дали для цѣлого краю примѣръ самотверженія. Той комитетъ занимався дѣлами выборовъ ревно, а дяличо они такъ сумно выпали, — вказали мы вище.

І дѣйстю, головна се и рѣшучо головна причина нашихъ неудачъ. Где бо въ ся руска интелигенція занялась горячо и широ выборами выборцівъ и пословъ, тамъ майже всюди новна побѣда по нашей сторонѣ. Іщчого не помогли тамъ и въ подкупства, и въ впливы, и въ

грозьбы, а колькохъ зрадниківъ не вспѣло выдертіи намъ побѣды! Доказомъ того 9, а ради 7 выборчихъ округовъ, въ котрьхъ выбрано заступниківъ руского народа, мимо всякихъ незаконныхъ, а павѣть чоловѣче достоинство понижуючихъ агитаций и средствъ. Не можна сказать, щобъ и въ прочихъ округахъ, въ котрьхъ наші кандидаты перепали, руска интелигенція въ значніомъ числѣ не сповила свого патріотичнаго довгу, але тамъ було або бѣльше Юдѣвъ-продалівъ, або дѣялись такій незаконності, що здається, щобъ и всѣ Русини якъ одинъ мужъ були стояли за рускимъ посломъ, то таки бувы вийшовъ кандидатъ противноги партії. Укажемъ лиши на выборы въ Станиславовѣ, Рогатинѣ, Жидачевѣ и Долинѣ, Турцѣ и Золочевѣ, Підгайцахъ и въ Сокали. Колькохъ бѣльше голосівъ получивъ противникъ? Отъ числа: въ Станиславовѣ 11, въ Рогатинѣ 2, въ Жидачевѣ 9, въ Золочевѣ 10, въ Долинѣ получивъ нашъ кандидатъ 80, а противникъ-староста 107, въ Підгайцахъ 54, а намѣстникъ Галичини 87, и т. д. Почислѣмъ що, колько мѣжъ голосами на противниківъ було не рускихъ, а зъ рускихъ, якъ они були, — то покажуть зновъ числа, чи зъ довѣрія руского народа до нашихъ противниківъ перейшли ихъ кандидаты и чи дѣйстю chłopek z ufnoscią szukał swego гергентanta w dworze i c. k. starostwie!

Нема отже причини нашимъ противникамъ тѣшитися зъ той и такои ще незначнои числовои побѣди, нема причини и намъ отчаяти, бо моральна побѣда по нашей сторонѣ, а дѣсть Богъ, дѣждемося и повно побѣди, бо правда непремѣнно побѣдить ложь, бо народъ нашъ и мы въ своїй хатѣ.

Однакъ не безъ труду, самоотверження и жертвовлю доходитися до бажаної цѣлі. Трудъ коло піднесення народа зъ моральнои и матеріальнои нужды пай буде нашимъ знаменемъ на будуще. Наші противники пай послують, а мы ідемъ въ народъ, будемъ въ імъ познанье его достоинства, просвѣчаймо его популярними лекціями, выданями и газетами. Теплымъ и ширымъ словомъ толкумо ему все и всюда, у кого лишь бѣд руске серце, наше положеніе, а при здѣлахъ вже до теперъ початкахъ приведемъ его въ короткій часъ до бажаної цѣлі: піднесемъ его самопознанье и просвѣту, піднесемъ его самого зъ матеріальнои и моральнои нужды. Суть у

насъ до того многій способній люде, а то дѣло не противзаконне, а найзаконнѣше. Многій люде доси не брали живої участіи въ народныхъ дѣлахъ, хоч въ серци сочувствуvali и сочувствуvali тому святому дѣлу и его дотеперъшнімъ поборникамъ-героямъ. Треба ихъ лишь отшукати, загрѣти до активного сподвѣданія, принукати, а незавадомъ станутъ легіони неустрашимыхъ борцівъ за наше святе народне дѣло.

Мы не намѣряемъ и не маємъ павѣть на умѣ нѣякого противзаконного дѣла, а противно. найзаконнѣше: просвѣту народа, — отже и познанье законівъ, приведеніе его до познанія чоловѣчого достоинства и піднесеніе его зъ моральнои и матеріальнои нужды. — Очевидно, то може не подобатися тымъ нашимъ противникамъ, котримъ на руку зовѣсь противноги стань нашого народа, якъ той, до котрого мы стремимо; но опо ще тымъ не противзаконне, а може лишь по крайнімъ понятіямъ загорѣмыхъ нашихъ противникъ-шовинистовъ бути опозицію супротивъ тихъ непрошенихъ опѣкуиовъ и мимыхъ просвѣтителівъ нашого народа; але не забуймо, що опозиція не лихе средство. Въ крайніомъ положенію необходімъ — и крайній, рѣшучй средства. Еслиж гуманитарный трудъ коло піднесення нашого народа має вже уважатися опозицію противъ ворожои намъ клики, то памятаймо такожъ, що кожда опозиція повинна бути крѣпка и розумна. Въ крѣпкій и розумній опозиції родится и проявляется найбѣльший патріотизмъ, щезас мало-душіе и демаскується зрадниківъ; она пріятна а павѣть и на руку всякому розумному правительству, хоч чесого може бути непріятно и не на руку системѣ, котра сегодня существует, а завтра міне, системѣ, опираючоїся не на интересахъ народа, а на интересахъ партії. Опозиція не наносить прото піднимаючимъ єи личнои шкоды, а если кто въ опозиції и потерпѣвъ щось лично, то певно толькъ для того, що єго опозиція була першучна, слаба, а съ такою нѣкто не чи-слится.

Щобъ вище витычену цѣль нашої политики на будуще тымъ легше достигнути и разъ вже зйті на едину въ теперѣшніхъ относинахъ спасительну дорогу, рѣшила „Руска Рада“ возврати Вась, Братя, до широкого а усердного труду на той дорозѣ. Чого сотки

дѣла. Такій спліки, розєяній по іншихъ краяхъ цивілізованихъ, принялися и у насъ и розширилися дуже скоро, а до помогли въ добудови селянамъ зъ мѣщанами зъ міхвижкої и банківської, могли допомочи до меліорації малыхъ господарствъ та подвигненія дрбного промислу. Але щобъ такій спліки могли у насъ скоро повстati и розвинутися, повини Госп.-промисла. товариство постаратися о уложеніе отпобѣднаго статута, въдань формуларовъ и уложеніе якъ найпростѣйшаго дѣловодства та інструкцію о тѣмъ, якъ закладати и вѣсти таку спліку щадничо-задаткову. Охоты бо у насъ до закладання такихъ сплік не бѣдаки, але не веюда знайдутся таумчій люде, щобъ съ тымъ дали собѣ раду и завели такій ладъ въ дѣловодствѣ, щобъ въ того спрѣдѣбуль хосентъ. Звѣстій нашъ патріотъ о. Данило Танячевичъ завѣвъ у себе спліку того рода „Закомарска Правда“, а теперъ въдавъ книжочку: „Якъ заводити Правды на ладъ Закомарска Правда?“ съ статутомъ и інструкцією. Въ той книжѣ, коли се пишено, не могли мы ще добрести въ руки сеї книжочки, щобъ въ її розглянутись, о сколько она бѣдоває потребамъ, а тымъ повиннобы заняться Госп.-промисла. товариство. Тутъ лишь замѣтимо, що було въ найпрактичнѣше, щобъ вѣдь друки и формулярѣ були однакові и въ організації такихъ сплік одностацість, а дѣловодство таке просте и легке, щобъ въ чистий письменний чоловѣкъ мѣгъ съ тою рахунковостию скоро обізнаніти. Такій сплікъ щадничо-задатковій могли въ основу вити при кружкахъ и філіяхъ Госп.-промисла, товариства, и при читальняхъ селянськихъ та мѣщанськихъ. Щѣла сѣтка кружківъ рольнико-промисловихъ, спліокъ щадничо-задатко-

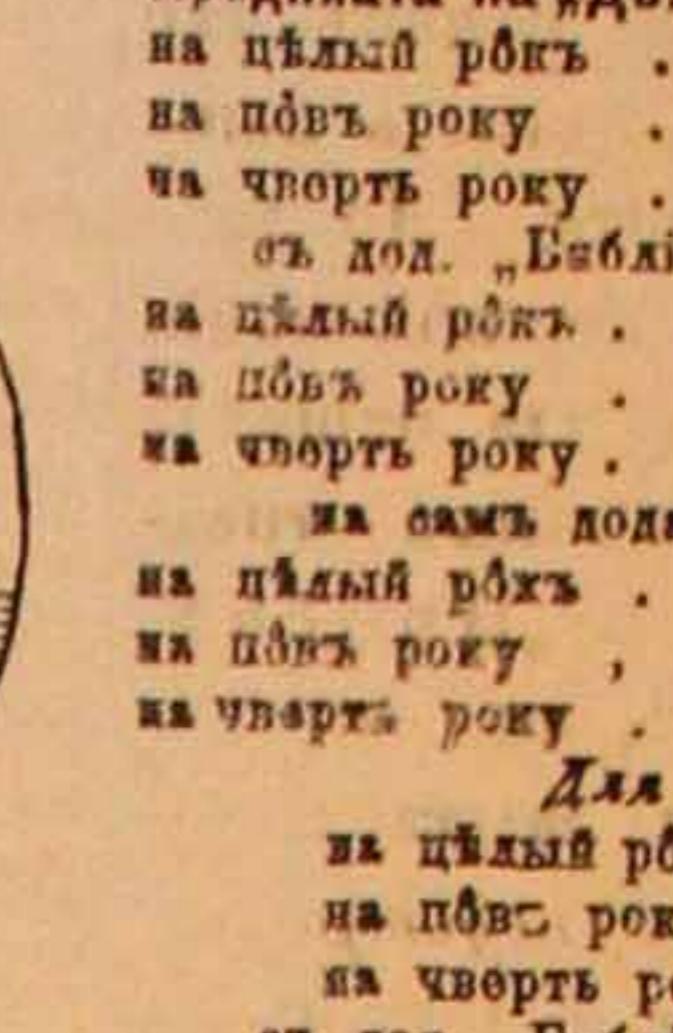
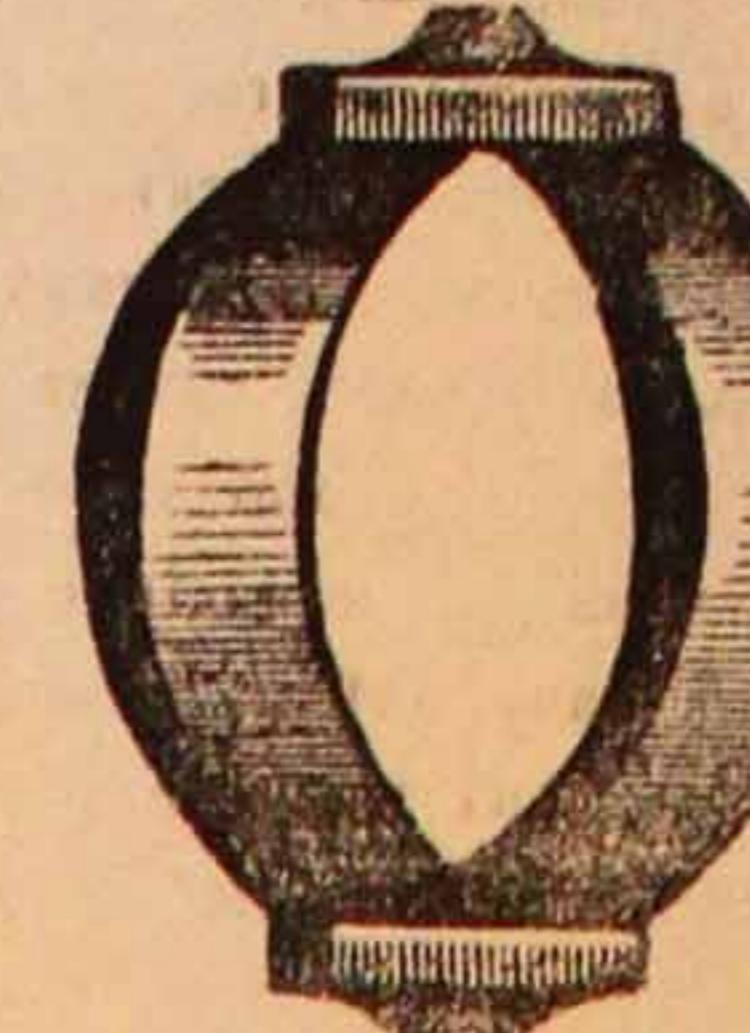
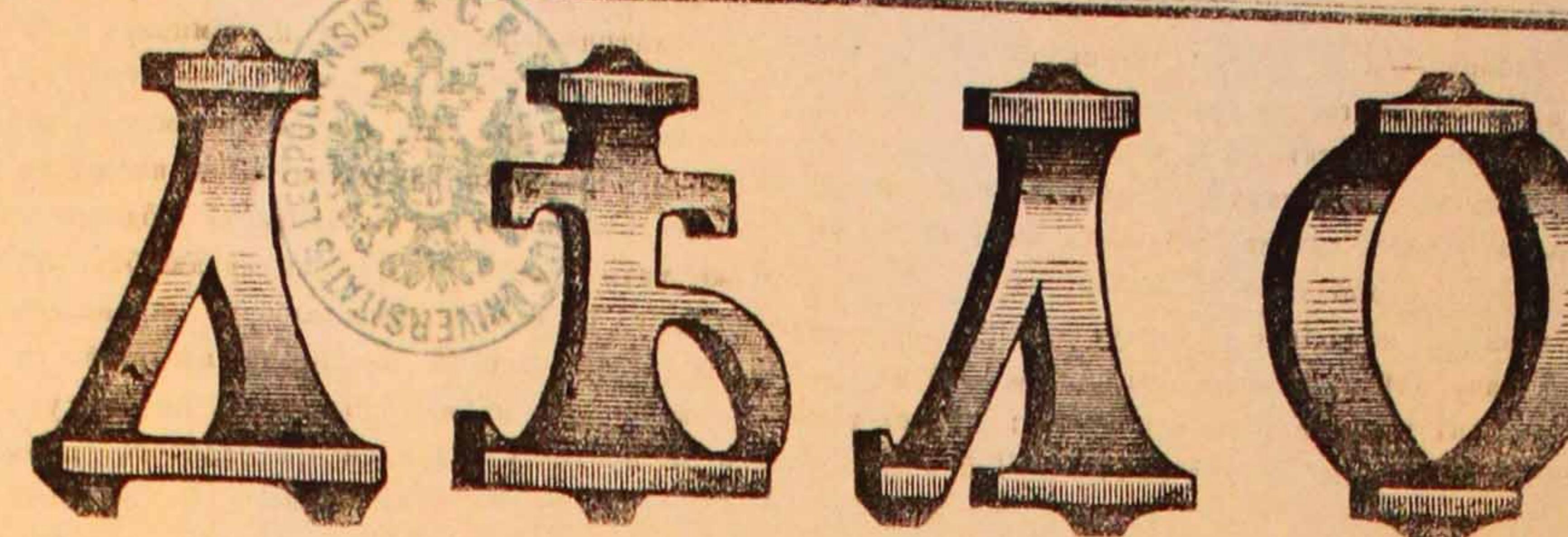
выхъ, крамбѣ и лавокъ купецкіхъ, складовъ матеріаловъ ремесличихъ и т. и., розкиненіо по краю після добре обдуманого плану, переведена съ доброю організацію, могла бы двинути наше селянство зъ економичній нуждъ на степень добробуту и независимості. Задача не легка, але гдѣнсь інсистуячого труду!

Обговорюючи задачу и дѣяльність літературно-просвѣтніхъ товариствъ „Просвѣти“ и „тov. им. Качковскаго“, мы перейшли отъ до товариствъ економичніхъ и тымъ спосібомъ мовы бѣдствиши бѣдствиши въластиного предмету. Однакъ мы навмисне звернули до економичній сторони нашої суспільної працї, щобъ показати, що наша літературно-просвѣтнія праця тогды дозвора буде раціональна, тогды здобуде собѣ нехітну підвалину, тогды здобуде собѣ відомий грунтъ, коли поручъ съ нею будемо дбати о економичній подвигненіи нашого народа, — а задачу сю мають сповнити наші економичній товариства.

Теперь вортаемъ наздѣдъ до обговорення нашихъ рускихъ товариствъ літературно-просвѣтніхъ, а передовѣсь товариства им. Шевченка основаного во Львовѣ съ концемъ року 1873 заходомъ и жергами 33 Русиновъ львівськихъ и зъ провинціи, іменножъ значнѣйшою жергою Русиновъ зъ України. Товариство поставило свою задачу въдавати и спомагати книжки и часописи літературно-наукові, скликавати зборы ученихъ и літераторовъ та устроювати бѣтчи, вечерицѣ літературні и т. и., а до переведенія сеї задачи мав служити власна друкарня. Дѣйстюмъ членомъ може бути кождий Русинъ, що вложить 100 зор. одноразово вкладку (або въ 10 рѣчнихъ ратахъ), за що дѣстане безплатно въданія товариства (вънвіши часописи). Справами товари-

ства займався въдѣль вибраний щорочно; загальні зборы вѣтбуваються кожного року. Дня 23 мая (4-го червня) 1874 вѣтбували першій загальні зборы, котримъ предложено спровадити конститууючою комітету. Зъ того спровадити въміямо колько интереснихъ дѣлъ. Дѣйстюмъ членомъ було 33, зъ котрьхъ лишь 3 зложили повну вкладку. — Приходу до 31 мая 1874 р. було 13.712-26 зор. (мѣжъ тымъ 653 зор. зъ вкладокъ членомъ, а 9025-42 зор. зъ добровольнихъ дѣдовъ), розходу 13.478 93 зор. (мѣжъ тымъ на закупу инвентаря для друкарнѣ 9.143 96 зор.) Необтажена вартость майна товариства виносилася тогды 9.269-07 зор. Зъ того часу не стрѣчали мы нѣгдѣ такого спровадити про майно и дѣяльність тов. им. Шевченка. Сего року на венсітъ вѣтбували въправдѣ загальні зборы, однакъ до вѣдомості публичної дѣйстяла толькъ звѣстка про въвбръ въдѣлу та принятіе двохъ-трехъ новихъ членовъ. Звѣстно въправдѣ, що товариство підмагало въдавництво літературно-наукової часописи „Правда“, давало кредит рускимъ авторамъ и въдавництвомъ, ізпечатало своимъ накладомъ дѣло проф. Ом. Огоновскаго „Studien auf dem Gebiete der ruthen. Sprache“, однакъ після 9-лѣтнаго существоання товариства, не знаємо нѣчого, чи онъ розвинулся матеріально, бо крѣмъ вище згаданої підмоги посторонніхъ въдавництвъ и видалия одного дѣла своимъ накладомъ та участіи въ гдѣніяхъ народныхъ торжествахъ не находимо іншихъ слѣдовъ єго дѣяльності.

Число членовъ певно такожъ не збільшилось а дуже незначно. Ми навели тутъ деякій даній зъ доступнихъ намъ жерель въ той цѣлі, щобъ и тутъ зъ цѣлою щиростю для успѣху народної справи указати на потребу дѣякіхъ змѣнъ,

патріотів не вспіли до нині окончно перевести, то вспіють тисячі, бо почин вже здійснивши перший, поспівши же, останніх лише діло вести і усвершити. До того окончно треба постаратися в першій лінії о якь найбільше число членів для наших, в тойм отношенію первостепеннихъ товариствъ: для "Рускої Рады", "Просвѣты" и "им. Качковскаго", и повесті діло такъ, щоби кождий членъ тихъ товариствъ бувъ візбранимъ добромъ и неустрошимъ руского патріота. Одного и другого не вспіють видѣли сихъ товариствъ здѣлами самі безъ горячого сподвѣдання зъ Вашою стороны и для того отзывається "Руска Рада" тепер до Васъ, Брата: не откажуйте намъ въ сѣмъ такъ важнѣмъ ділу Вашою широю помочи. Кождый зъ Васъ, у кого руске серце, для кого народне діло святимъ, пай павѣть хвилики не нацумується и чимъ скорше зголосить свое приступленіе въ наведеніи товариства и побуджує и принауку другихъ, меншіе рѣшительніе до того. Триміліонний народъ не бувъ до нині въ силѣ доставити симъ жизненнимъ нашимъ товариствамъ высше двохъ тисячей дійстившихъ членівъ! То більше вже, якъ легкодушніе! Такій маленький народъ якъ Словенцѣ, умѣвъ доставити своєму популярно-литературному товариству св. Могорта зверхъ 10 тыс. членівъ и хорошо вийшовъ на тоймъ, а мы мали бы остати по заду? Нѣ, Брата! Русинъ, хочь позно взвівся до жиства, но таки не лиши догонівъ проіхихъ, впередившихъ єго женцівъ, а и перегнавъ ихъ. Тожь до діла, однакъ широ и съ постійностю! Мы не залишимъ нѣчого, щоби Вамъ въ тоймъ прйті въ помібъ, а коли зросте число нашихъ членівъ, ззовемъ Васъ всіхъ, здамо Вамъ справу зъ нашої діяльности, порадимось, що и якъ на будуще чинити, и при Божій и добрыхъ людей помочи добъємось до нашої цѣлі!

Отъ нині затмъ най стане нашимъ народнимъ закономъ, що: "всякій Русинъ, у кого єсть як-таке майно або становище, у кого бѣ руске серце и кому дорогий рускій народъ, а вже таки безъ винятку всякий священикъ, урядникъ и учитель — повиненъ бути членомъ передовськаго товариства: "Рускої Рады", "Просвѣты" и "им. Мих. Качковскаго" во Львовѣ.

Брата! "Руска Рада", поставлена Вами и своимъ статутомъ на сторожіи святихъ правъ руского народа и тѣшившиася доси все Вашимъ повнимъ довѣріемъ, надѣєсь, числити и жадає бѣ Васъ въ интересѣ руского народа, щоби Вы всі, безъ рѣжницѣ мнѣнній въ нашихъ поменіяхъ домашніхъ дѣлахъ, всі якъ одинъ мужъ — бо ворогъ не спить — не дали довго ждати на переведеніе того народного закона!

Оть Видѣлу "Рускої Рады".
Во Львовѣ, днія 1 (13) липня 1883.

Справоздання зъ выборовъ до Сойму.

Выборъ въ Турцѣ. (Конець.) Передъ розпочатьмъ выбору посла виступає п. староста въ сали межи выборцями и откликаючись тамъ на уставу выборчу выбирає трехъ членівъ до комісії,

розумѣється всіхъ приклонниківъ жидовско-польского табору, — а п. почтарь Брысъ, стоячи таки коло старосты, читає зъ картки дальшихъ чотирехъ і пропонує взяти ихъ до комісії — розумѣється, такихъ, якъ і тамтѣ три. О. Яворскій, выборець зъ Ломної, заявляє, що треба намъ виборцамъ узнати право способу вибору тихъ чотирехъ членівъ комісії і пропонує дальше, щоби не бѣ разу всіхъ чотирехъ вибирати. Но дарма. Поветавъ великий галасъ і крики: "Pacz z Moskalami! komisya juž wybrana!" О. Чайковскій рефлексує п. старосту і просить его, щоби зробивъ порядокъ і щоби зарядивъ або формальне голосованіе надъ виборомъ кождого поодинокого зъ тихъ чотирехъ членівъ комісії, которыхъ выборцѣ вибрають, або бодай щоби выборцѣ працівній ставала по одній і другої сторонѣ салѣ. И тоє представленіе нѣчо не помогло; п. староста заявивъ, що комісія вже вибрана, і кліче тихъ, що самъ вибрали і тихъ, що п. Брысъ виолосивъ, всіхъ сѣмъ до той другої малярії комітатки. Тамъ уконституовалася комісія при неслыханній галасѣ, вибрали собѣ предсѣдателемъ п. Батыцкого, пров. директора школи въ Турцѣ. До той комітатки, где славетна комісія сидѣла, не мігъ нѣкто зъ смертельнихъ вступити; на дверехъ ставъ славно-звѣстный п. Вонсовичъ, а цѣлый вхідъ до той комітатки загачено якими найменше 30 жидами такъ, що если кто бувъ закликаний до голосованія, то предсѣдатель комісії имъ прочитавъ, Вонсовичъ стоячи въ дверехъ голосно тое имя і прозвище повторивъ, а жидки пускали выборця зъ штуханцями або безъ нихъ — після того, якъ видѣли, на кого кто голосує. Що тамъ при той комісії дѣялось, якъ то голосувавъ, кто за кого стававъ, якъ имъ і прозвище вимовлявъ і що комісарѣ писали, — того нѣкто знати не може. Комісія вибрана несправно, бо властиво кромѣ п. старосты і п. Брыса нѣкто при тоймъ выборѣ уදбу не бравъ, не голосовано після жадної формальності, не вибрано і черезъ аклямацио, — протоє комісія выборчаго була несправна і некомпетентна до переведенія выбору. То одно. А друге, видається намъ цѣлкомъ несправнимъ і дивогляднимъ, щоби комісія выборчаго могла урядувати въ такомъ мѣсци, где для выборцѣвъ приступъ або цѣлкомъ неможливий, або зборонений. Выборъ посла есть актомъ парламентарнімъ, — а при кождомъ дѣйствіи парламентарнімъ не можуть бути виключеній бѣ при томінності тѣ, котрій творять тѣло парламентарне. Тѣло цѣлковите при актѣ парламентарнімъ въ сѣмъ случаю творили всі правно-притомній выборцѣ, комісія черезъ тихъ выборцѣвъ вибрана мала содѣствувати выборцямъ зъ стороны формальної, а п. к. комисарѣ правительственный мавъ толькодержувати порядокъ і пестрѣгати, щоби зъ формальнихъ взглядовъ все по можности було заховане. Наколи того разу въ Турцѣ комісія выборчаго, — пропустивъ ходїти і право була вибрана, що не есть, — въ такомъ мѣсци дѣйствувала, с. е. переводила выборъ, где нѣкто зъ выборцѣвъ, кромѣ Вонсовича і колькохъ близше поставленыхъ жидовъ, участія мати не мігъ, — то длятого мігъ той выборъ бути переведеній несправно, безъ контролю тихъ, котрій мали право посла вибирати. Що ту сказане має свою правну підставу, тоє дається дедуктовати зъ рѣжнородного становиска.

Н. пр. тепер въ Турцѣ заїдала нѣбы-комісія одного політичного крою, а п. к. комисарѣ правительственный дувъ въ ихъ трубу, — отже таї комісія могла неодно таке допустити умисно або и неумисно, що може уненажити поодинокій голосъ, і єслибы тое було въ протестѣ поднесено, то може мати неразъ впливъ на неважність цѣлого выбору. Но если комісія выборчаго переводить выборы въ той спосібъ, що прочи выборцѣ пѣчтобоєнко знати не можуть, — то не можуть внести і протесту задля несправедливого переведенія выбору черезъ саму комісію, бо не знати противъ чого властиво протестувати, хотіти щось комісія і найнесправедливішого поодинокій. Се твердженіе найясніше покажеть яко справедливе на одній прикладі, котрій стався власне при нѣбы выборѣ посла въ Турцѣ. Комісія неправно вибрана, засѣвши въ комітатѣ для нѣкого неприступній, якъ сказано, уконституовалася і вибрала собѣ на предсѣдателя п. Батыцкого, а тоє вѣдомо намъ зъ того, що п. Батыцкій державъ славу бесѣду інавгураційну передъ выборомъ і густо-часто вибѣгавъ зъ комітатки до салѣ, где выборцѣ стояли, і завзыває до порядку особливо того, котрій штуханця-бокса дѣставъ бѣ жидовъ, бо той зъ болю кричавъ і черезъ тое мавъ робити гарнідеръ. Такожъ і той отримавъ Ordungsgesetz, котрій давъ голосъ на Антонівича, бо такому жиду ногу підставили, а бѣ упавши — залаявъ. Ми могли такожъ домышлятись і узналисъ то, що списъ выборцѣвъ не бувъ списаний анѣ альфавітично після назвы выборцѣвъ, анѣ після назвы сель, толькі після узнання жидовско-польского комітату, котрій знатъ, кто буде голосувати на п. Lozińskiego, — отже тихъ якось нѣбы напередъ кликали. Но, але то менше вже. Якъ кто голосувавъ, того не було чути і нѣкто зъ настъ того не знає, хиба самъ о собѣ. Одно лишь голосованіе п. старосты було всімъ вѣдоме, бо коли п. староста, фунгуючи яко п. к. комисарѣ правительственный і будучи заранѣ выборцемъ, давъ свой голосъ на п. Lozińskiego, то Вонсовичъ, стоячій въ дверехъ, колька разовъ крикнувъ зъ цѣлого горла: "Pan Starosta dał głos na p. Lozińskiego! Памятайте, щобъ всі съ паномъ старостою держали." Тіи выборки Вонсовича подобалися дуже п. к. секретареви староства і п. к. інспекторови податковому і тіи паны оба въ нѣкѣмъ не хотіли зостати позаду Вонсовича. Чи тымъ панамъ було тоє все до ліца, — то інша рѣчъ.

По півторагодинній голосуванію, коли вже жидовско-польска клика узнала, що по еї сторонѣ бѣльше чиоло голособѣ, післями заразъ до уряду телеграфнаго депешу, щоби во Львовѣ п. Loziński uznał o swoim tryumfe. Жидова тогоди почала троха усуватись, Вонсовичъ такожъ уступивъ, і вже лекше було приближитися до дверей, ведучихъ до комітатки, увидѣти славетну комісію і придивитись єї окончному дѣлу. Колькохъ священиківъ стало близше, а на передѣ о. Яворскій зъ Ломної. Предсѣдатель комісії п. Батыцкій кличе: "Jacenty Pnwicki z Jawogu." Надходить дѣйстно Яцько Ильницкій зъ Яворы, клянеть низко комісії і подає карту легитимації п. предсѣдателеви. П. предсѣдатель: "Na kogo głosujecie?" Ильницкій: "На кого люде". Предсѣдатель: "Ta to trzeba wugaźnie powiedzieć imię i nazwisko". Ильницкій нѣчого не каже, толькі

Вже при іншихъ товариствахъ констатували, що головною причиною слабої ихъ діяльності єсть перетяженье видѣловихъ, котрій займаються справами товариства. Ще разъ повторяється, що і тутъ та сама єсть хиба, що видѣловими тов. им. Шевченка суть майже таї самі люди, що заєдно въ видѣлахъ "Просвѣты" і "Рускої Бесѣди". Отже еще разъ кличемо: новихъ, сїжихъ силъ намъ треба! Але въ їїкіхъ взяти. коли цѣлі товариство числити може 40 членівъ, мѣжъ тими майже половину замѣщувать. Найважнѣйшою перевопоною, що товариство таї мало здобуло собѣ членівъ, єсть неперечно висока вкладка 100 ар. Не потребуємо розводитись надъ тымъ, що Русини — народъ бѣдний, отже годъ богато найти такихъ, котрій могли вложити мимо найгорячѣйшого патріотизму 100 ар. Дрѣбными датками вдвигнули Русини "Домъ Народный", въ такихъ жерть повстали і удержуються наші бурси і інші товариства та інституції, отже і тутъ повинні мы мати на очѣ та практику. Лучше було бути, коли тов. им. Шевченка мало 300 членівъ съ вкладкою 30 ар., якъ 100 членівъ съ вкладкою 100 ар. Чимъ бѣльше членівъ має товариство, тымъ бѣльше не лишь вимагається матеріально, але і здобуває бѣльшій впливъ моральній. Було бѣ практическій підліти членівъ на такі категорії, якъ въ тов. "Просвѣту", а найвищу вкладку основателя установити на 30 ар., вкладки дійстивнихъ членівъ на 3 ар. рѣчно. Поручаємъ се арѣйд розважає видѣлу і ради мо при найближшій нагодѣ перевести зміну § 12 статуту. Тымъ спісомъ отворить яку повинні вибрати всіми силами тов. им.

товариство приступъ новимъ силамъ молодихъ незасебныхъ Русиновъ і усуне важну перепону діяльності. Наконець важною такожъ єсть обставиною, що въ розвою діяльності тов. им. Шевченка вважано на отповѣдній подѣль працѣ. Ми вже повніше вказували на потребу переведенія реформы въ нашихъ товариствахъ въ тоймъ направленію і предложили проектъ вреформованія Гал.-рускої Матицѣ, придѣливши її працѣ і видали научній, а задержали для "Просвѣти" і тов. им. Качковскаго працю і видали цвітництво популярно-просвѣтній. Статутъ тов. им. Шевченка вправдѣ придає ему словесну працю для потреби рускої інтелигенції, однакъ мы бажали ще докладнѣйше визначити єю задачу. Коли бѣльше повелось у насъ перевести таку реорганізацію товариства литературнихъ подѣль взглядомъ подѣлу працѣ, а Гал.-руска Матиця переняла на себе роботу научну, то тов. им. Шевченка повиннобѣ плекати красну литературу, для котрої розвою Шевченко положивъ безсмертній власugi. Тутъ розкривається після нашої думки зарвно вдячне подѣль взглядомъ матеріальнимъ. Видали творческій посідъ поетичній, добрьихъ оригінальніхъ повѣстей і взорвцевихъ перекладобѣ найзанаменитішихъ творобѣ красної литератури європейской, видали зміну статуту тов. им. Шевченка, котрій мавби на цѣлі піддержувати литературу звязъ съ Русинами українськими, преміи і запомоги для рускихъ писателівъ — се була задача, за

обзываючи на всі боки, а жиль, стоячій позаду него, каже голосно: "Loziński". П. предсѣдатель Батыцкій: "No, proszę piisać Loziński Władyślaw". Наколи свѣтла комісія і п. к. комисарѣ правительственный не робять жадної уваги, а потімъ письмоводцѣ завята пишуть, бѣзъважаючи, а Яворскій такъ: "Свѣгла комісія! Намъ не дозволено було вѣдти, аї чути, якъ котрій виборчі голосували. Смію спытавись, чи такт вѣдти голосували, якъ сей честний Ильницкій. Всѣ голосы комісіонуючихъ закричали: "A wiadomo, iż Loziński, który p. predstawiciel, nie głosował, a t. s. Iwan Ilnicki głosował". О. Яв. каже: "Ba, ta bo сей честний господарь Ильницкій не голосувавъ еще на імя Loziński, котріе п. предсѣдателемъ завѣти писати, якобы сей жиль." На тое заявленіе розгорнулась цѣла комісія і крикнула: "E, so tu kiedyś głosował, to pierwagda". О. Яв. каже: "No to sprawdzać samymъ ч. Iwan Ilnicki." Тоді предсѣдателемъ пыталась: "A co prawda, że wcale głosował na Lozińskiego?" Ч. Ильницкій отповідавъ: "Nѣ, я на нѣкого не голосувавъ, — то жиль якесь імя вновѣвъ." На таке dictum вѣдомо въ тоймъ trocha pocherwona і всі кажуть: "A, a powtarziliася ту днесъ не разъ і не два, а вѣдомо кому свѣтла комісію на тій ропушцѣ звернути; не треба було свѣтла комісію до тоймъ звончики защищатись, а въ притомності всіхъ выборцѣвъ виборъ перепроваджувати." Отже тое

заявленіе самимъ ч. Iwan Ilnicki. Тоді предсѣдателемъ пыталась: "A co prawda, że wcale głosował na Lozińskiego?" Ч. Ильницкій отповідавъ: "Nѣ, я на нѣкого не голосувавъ, — то жиль якесь імя вновѣвъ." На таке dictum вѣдомо въ тоймъ trocha pocherwona і всі кажуть: "A, a powtarziliася ту днесъ не разъ і не два, а вѣдомо кому свѣтла комісію на тій ропушцѣ звернути; не треба було свѣтла комісію до тоймъ звончики защищатись, а въ притомності всіхъ выборцѣвъ виборъ перепроваджувати." Отже тое

заявленіе самимъ ч. Iwan Ilnicki. Тоді предсѣдателемъ пыталась: "A co prawda, że wcale głosował na Lozińskiego?" Ч. Ильницкій отповідавъ: "Nѣ, я на нѣкого не голосувавъ, — то жиль якесь імя вновѣвъ." На таке dictum вѣдомо въ тоймъ trocha pocherwona і всі кажуть: "A, a powtarziliася ту днесъ не разъ і не два, а вѣдомо кому свѣтла комісію на тій ропушцѣ звернути; не треба було свѣтла комісію до тоймъ звончики защищатись, а въ притомності всіхъ выборцѣвъ виборъ перепроваджувати." Отже тое

olego.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Сойми краєвій) низко-австрійській і шлескій вже покончили свої обради. Дня 20 л. червня рівночасно з закриттям сойму низко-австрійського, открыто сесію сойму буковинського, а 24 залізничного сойму Дальматії. Нині має зібратися сойм країнський. Крім тихъ радяться соймістії стирійській, сальцбургській і тирольській. Въ першій половині серпня засебе сойм Гориць і Істрії, а на початку липня сойм чеський. (На другу половину серпня і першу половину вересня припадають сесії всіхъ прочихъ соймів краївихъ, межи тими також и соймом галицьким.)

(Въ соймѣ зальцбургскому) внесли недавно

консерватисти проектъ реформы въ выборчі до сойму краївого, котрый однакоже заставъ откіненій,

не познавши більшості двохъ третинъ. Предложеніе, внесене на сесію краївого сойму, буде вже разъ предметомъ наради, именно въ минувшому році, и буде такоже откінене. Тенденція про

екту було: зменити постанови закону въ выборчі для більшої посѣлости въ тѣмъ ду

об., щоби въ загальній сумѣ податківъ — 100

зр., котра управи до виконування права вибору въ курії більшої посѣлости, податокъ гру

товий виносивъ що найменше 80 зр. а. в. Даль

ше жадало предложеніе розширення права въ выборчі на т. зв. „Fünfgulden-Mäppen“, т. е. опла

чувачахъ безпосереднього податку бзр. а. в. рочно, и щоби краївій додатокъ до податківъ вчислився

до суми податківъ рѣшаючої о правѣ вибору. — Сторонництво ліберальне виступило противъ пред

ложенія, мотивуючи опозицію тымъ, що проектъ не дотикає інституції ліберальнихъ, але має на

цимъ скрізь элементъ консервативного.

Бесідникъ партії ліберальнихъ збиваючи пред

ложеніе клерикальної, не обмежився на самій нега

тивній критицѣ, але покликався на позитивне пред

ложеніе свого сторонництва, котре було противу

ставлене проектомъ консерватистовъ на тѣмній сесії і заявивъ, що ліберали і теперъ єго уде

жують. Предложеніе лібераловъ мало на цѣлі

побольщеніе числа послівъ з 25 на 27; жадало,

щоби въ курії більшої посѣлости мали право

вибору найвище оподаткований, котрый податківъ

разомъ зъ додатками платить рочно 200 зр.; до

магало знесена інституція виборчівъ і заве

дена безпосереднімъ виборомъ въ сельськихъ гро

мадахъ. Въ виду заостренія отношенія межъ обома

сторонництвами нема на теперъ надѣй на перев

еденіе реформы, котра толькоже черезъ взаємній

уступки могла бути порушена.

(Соймъ стирійській) удалили вибіркові кра

евому вутомъ дозвілъ за висланіе до ради держ

авної петиції противъ новелъ школи.

(Законъ о будові железніць Стрий-Бесідъ) вже узъємавъ цісарську санкцію. На кошта тех

нічнихъ праць і виробленія плянівъ възначена

сума 100.000 зр., котра має бути ужита въ р.

1883, взглядно 1884. — Право удержання руху

на згаданій лінії застережено виключно державѣ.

(Конверзія угорської золотої ренти.) Ми

вже мали случайно вказати на заходи угор

ского правительства, щоби въ господарці держав

ной довести до рѣвноваги межи приходами і роз

ходами. Программа щадності въразилася въ на

радахъ міністрівъ, котрій въ виду сумного

положенія фінансової рѣшилисѧ на пайотрб

найбільший видатки обмежити до мінімуму.

Найбільш однакоже і найбільше утяжливимъ тяг

ромъ єсть довгъ затягненій черезъ емісію обли

гації золотої ренти, котрій, абсorbуючи щорочно

значні суми на оплату самихъ проціントвъ, не

доволяє правительству перенести съ усіхъ

задуманихъ реформъ фінансовихъ. Прави

тельство угорокъ звернуло отже свою увагу на

золоту ренту і заявіло съ домами банкірськими

переговоры, щоби высоку стому процентову угор

ской ренты рѣшилисѧ на пайотрб

найбільший часъ переведено. — Капіталамъ грошевимъ, котрими всі

предприємства за границею суть

насичені, стають що-разъ дешевими, а тое об

стоятельство відіє не толькоже на обниженіе ст

о процентахъ відъ капіталовъ, котрими коры

стують приватній промисловці і фабриканти, але уможливлює такоже державѣ — котра дас

рівне небезпечнство — черпати въ дешевшого

жерела кредиту. Найважнійшимъ моментомъ, котрый рѣшає є способності кредитової державы,

єсть положеніе політичне і відношенія еї до дру

гихъ державъ. Теперішня ситуація політична

дає поруку, що миръ європейській на досішній часъ не буде заколочений, що другої жъ сторони єсть

и загальні економічні положенія Угорщини, котре

можеть виловити зъвобіязаній державы гарантую

користі. Згадані обстоятельства усно

собщили капіталістовъ въ користь операції фі

нансовихъ въ цѣлі конверзії угорокъ золотої

ренти. Одинокій моментъ, що виліває на опози

ції операциї, є що становъ торгу грошевого въ

Франції, котра має головно достарти грошев

для конверзії давнійшихъ позички. Зъ однією сто

рою лишила торбочна криза болючі наслідки, зъ

другої жъ сторони не могло такоже переведеніе

проектовъ Фрейзінгне лишитися безъ впливу на

становище капіталістовъ французькихъ. На кождый однакоже случаю рѣшилася заангажованія група капіталістовъ въ першій способній хвили притиуті до укінення операції. Речинця, котрій справа конверзії мала достаточно буга полажена, тепер не можна єще означити, а також само незвѣстній єще близьшій условія дальнішого веденія зачатыхъ операцій, хоча въ кругахъ інтересованихъ єсть велике до неї довѣріе.

(Реорганізація ліандвера) поступає, якъ досить „Polifk“, напередъ. Переодевсьмъ перенесенії будуть штаби і кадри баталіоновъ до стації доповнюючихъ дотичныхъ полківъ інфanterії. До гдяжкихъ стацій перенесенії будуть по два кадри ліандвера і два штаби баталіоновъ. Команду трихъ до чотирехъ баталіоновъ буде мавъ найстарішій по разівъ комендантъ баталіону. Стартомъ слідує 1883/84 шкільного року будуть заименовані зъ помежі полківъ ліандвера (котрій при той случайності получатъ ступені генераловъ) інспекторами і упорядковані права набування земель черезъ Францію. Якъ доносять послідній вѣсти, Говасамъ откіненій, що після того мати єго ухвалы въ очехъ належать дипломатичній штуції не змогли затерти немісії згадки про пануванье Австрії въ краяхъ Італії.

Армія французка довершила свої подвиги на Мадагаскарѣ занятіемъ Томатави. По занятії сїї многоважнії точки, предложивши адміралъ Пієръ Говасамъ якъ ultimatum: узнатъ протекторату Франції надъ їївнічнимъ побережемъ, заплаченіе 1½ мільйона фр. індемізації і упорядковані права набування земель черезъ Францію. Якъ доносять послідній вѣсти, Говасамъ откіненій, що після того мати єго ухвалы въ очехъ належать дипломатичній штуції не змогли затерти немісії згадки про пануванье Австрії въ краяхъ Італії.

Армія французка довершила свої подвиги на Мадагаскарѣ занятіемъ Томатави. По занятії сїї многоважнії точки, предложивши адміралъ Пієръ Говасамъ якъ ultimatum: узнатъ протекторату Франції надъ їївнічнимъ побережемъ, заплаченіе 1½ мільйона фр. індемізації і упорядковані права набування земель черезъ Францію. Якъ доносять послідній вѣсти, Говасамъ откіненій, що після того мати єго ухвалы въ очехъ належать дипломатичній штуції не змогли затерти немісії згадки про пануванье Австрії въ краяхъ Італії.

(Въ академії рѣчниковъ въ Відні) має бути відкрито оголошеніе урядовомъ Wien. Zeitg. откіненій, що після початкомъ 1883/84 шкільного року будуть заименовані зъ помежі полківъ ліандвера (котрій при той случайності получатъ ступені генераловъ) інспекторами і упорядковані права набування земель черезъ Францію. Якъ доносять послідній вѣсти, Говасамъ откіненій, що після того мати єго ухвалы въ очехъ належать дипломатичній штуції не змогли затерти немісії згадки про пануванье Австрії въ краяхъ Італії.

(Въ акаадемії рѣчниковъ въ Відні) має бути відкрито оголошеніе урядовомъ Wien. Zeitg. откіненій, що після початкомъ 1883/84 шкільного року будуть заименовані зъ помежі полківъ ліандвера (котрій при той случайності получатъ ступені генераловъ) інспекторами і упорядковані права набування земель черезъ Францію. Якъ доносять послідній вѣсти, Говасамъ откіненій, що після того мати єго ухвалы въ очехъ належать дипломатичній штуції не змогли затерти немісії згадки про пануванье Австрії въ краяхъ Італії.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Газети оголошують текотъ адресы, врученії цареви під часъ коронації черезъ департаментъ землевладіння.

Португалія. Судъ надъ обжалованими министрами розпочався днемъ 7 серпня с. р., а складомъ суду переведено недавно по довгихъ і утяжливихъ пересправахъ. При розглядівши квалифікації судейськихъ кожного зъ членівъ сего суду поставивъ членъ найвищого суду Генгстонъ внесень, що вилучити 24 членівъ першої палати т. зв. лягтингу, що въ своїмъ часѣ голосували залишили постановами, котрими бутакъ обжалованій министръ супротивились.

Норвегія. Судъ надъ обжалованими министрами розпочався днемъ 7 серпня с. р., а складомъ суду переведено недавно по довгихъ і утяжливихъ пересправахъ. При розглядівши квалифікації судейськихъ кожного зъ членівъ сего суду поставивъ членъ найвищого суду Генгстонъ внесень, що вилучити 24 членівъ першої палати т. зв. лягтингу, що въ своїмъ часѣ голосували залишили постановами, котрими бутакъ обжалованій министръ супротивиться.

Греція. Судъ надъ обжалованими министрами розпочався днемъ 7 серпня с. р., а складомъ суду переведено недавно по довгихъ і утяжливихъ пересправахъ. При розглядівши квалифікації судейськихъ кожного зъ членівъ сего суду поставивъ членъ найвищого суду Генгстонъ внесень, що вилучити 24 членівъ першої палати т. зв. лягтингу, що въ своїмъ часѣ голосували залишили постановами, котрими бутакъ обжалованій министръ супротивиться.

Індонезія. Судъ надъ обжалованими министрами розпочався днемъ 7 серп

скарбовий урядник гр. Филип і Гізель Стадіонь. Руспінь, о. Заклинський єсть заступником маршала, а оо. Пачковські і Пауків видалими, отже і въ видѣй бѣльшою руска.

— Президія ц. к. намѣстництва заказала раскрайтомъ зъ дні 18 с. м. ч. 4506 транквамъ продажъ „Киг-јега-Lwowsk-ого“, Rózow-ого Domín-a“, „Stražnicy“ і „Szandaray“. О сколько наїмъ звѣстно, єсть се перший такій заказъ въ Галичинѣ.

— Наші жандарми. Пѣдъ заг. „Пошанованіе за-кононъ основныхъ въ Галичинѣ“ подає Dz. pol. слѣдуючу „новинку“, характеризуючу дуже покра-во, якъ-то у наїс органы публичного безпечен-ства розумѣють и шанують свободу личну и сво-боду пробуванія (на якімъ мѣсці), — свободы, запорученій всѣмъ горожанамъ державы основными законами. — Дръ Еміль Дуниковський, гео-логъ, выбрався сими дніми до Мѣльницѣ, въ цѣ-ли геологичныхъ студій. Однакожъ заразъ по приїздѣ приходять жандарми и починає ученого индагувати. Дръ Д. отповѣдає, кто онъ и по що приїхавъ. Жандармъ сразу вдоволився симъ, од-накожъ потомъ, коли дръ Д. вийшовъ за мѣсто, дѣгнавъ его и зневоливъ сейчасъ вертатись, а то щобы вылегитимуватись. Ученый сповінівъ при-казъ жандарма, а повернувшись до мѣста, показавъ пашпорть. Жандармъ замѣгивъ на се, що „iden-tичностъ лиця“ уважає за скопістовану, однакожъ що до студій геологичныхъ, то потребно на се особного привилегія, чи тамъ offene Ordre; а позаякъ дръ Д. сего не має, то мусить его от-ставити до староства въ Борщевѣ. Даремній були всѣ представленія ученого; жандармъ не давъ себѣ якого говорити о личній свободѣ, о тѣмъ, що въ Австрії властиво навѣти пашпорть злишній... и съ великою бѣдою зговися на висланіе телеграми до борщевского старости. Однакожъ ста-роству або не було спішно съ отповѣдею, або може вдалось ему поступаніе жандарма опра-данымъ. Досить, що отповѣдь не надходила, и дръ Е. Д. почавъ бути вже годиться съ думкою о недобровольнімъ проходѣ съ жандармомъ до Борщева. На частіе визволивъ дра Дуниковського зъ рукъ жандарма дѣдичъ Мѣльницѣ гр. Бор-ковський, который якъ разъ въ частіе повернувшись бути до дому, въ котрого интервенція увівчалась скорымъ успіхомъ. Описавши сей характеристи-чный фактъ додасъ бѣдъ дръ Д. замѣтку, що власне передъ кѣлькомъ недѣлями робивъ студій геологічний въ Россії, а всѣ тамошній власти була для него упереджаючи кречий и помочній; бути впрочемъ такожъ и въ Франції и въ Нѣ-меччинѣ и въ Швайцарії, а предѣй ино въ Галичинѣ лучився ему такій випадокъ. Пытась дальше, якъ прецѣ требаби мати въ Галичинѣ документы, щоби нѣкто не боронивъ робити студій геологичнихъ?... Ми додамо бѣдъ себе толькѡ се, що наведений фактъ єще и симъ характери-стичний, що ясно показує, передъ кимъ то ц. к. галицькій жандарми мають бѣльшій ресурсъ: чи передъ дромъ філософії и ученымъ, чи передъ дѣдичомъ і графомъ...

— О Крашевському заховують всѣ лѣпше поин-формованій нѣмецкій журналы доси все ще глубоке мовчанье. Найважнійшою вѣстою, котра стверджує висказану нами вже попередно думку, що справа Крашевського буде дѣйстно „въ вели-кому стилі“ — процесомъ о голові зради (держави і краю), — єсть вѣсть, котру подає краківська „Реформа“, що гр. Брохоцкій, котрый удавався телеграфично до пруского министра юстиції съ запитањемъ, якъ кавція потребнабы була, щоби Крашевського пущено поко що на волю, одержавъ на се свое запитање слѣдуючу отповѣдь: „Увільненіе Крашевського за кавцію єсть неможливимъ“ (Die Entlassung K. aus Haft ist un-thunlich). Словѣбъ ходило о що небудь маловажно-го, то правительство цевно не противлюється такъ рѣшучу вишуцю на волю за кавцію такого Крашевського. Въ виллѣ арештованого найдено мабуть множество шифрованихъ кореспонденцій, всяки маны (гдялки зъ нихъ мабуть съ печатками нѣмецкого военного штабу), — а помѣжъ ини-шими арештованими находитися такожъ кѣлька військовихъ; одинъ зъ нихъ (телеграфист Генч), мавъ починити важній зїзнаній. Крашевського перевезено пѣдъ експортю зъ Берлина до Дрезна. Краківська „Реформа“ якъ разъ звергає (въ посл. числѣ) увагу своїхъ читателівъ на приличне заховуваніе супротивъ цѣлої сеї аферы цѣлої європейской прасы; „що бѣльше“,каже, „навѣть нѣмецко-prusкій часопись, котрый дуже добре зна-ють, якъ задавляється Краш., на політичну пруску систему, накину нынѣ цѣлої Нѣмеччинѣ, заховують супротивъ сеї справы съ признаїя гдѣ-ною предметностю, реєструючи толькожко факты“. Ся интересна замѣтка польской га-зеты найлѣпше показує, якъ погано, неразъ безъ найменшого почуття справедливости и чести, — непредметово и неприлично — заховувалась минув-шого року майже вся польска праса вже не су-противъ одного або кѣлькохъ лицъ, але супротивъ цѣлого загалу нашої интелигенції, а навѣть на-шого народа, підчастъ звѣстного руского процесу о голові зради; якъ то радо розтрублено по цѣломъ божомъ свѣтѣ, що — Rusini(!) stracili zaufanie i kogonu... Ba, еще теперъ покликуются польской „дѣятель и мужъ стану“ дуже радо на рускій процесъ, якъ на якійсь незвичайно важній фактъ, знаменуючий якусь нову епоху въ поглядахъ мѣрдайніхъ сферъ на наші народи... Му-симо еще додати, що россійскій „Новости“ рѣшучо перечати вѣсти, будьтобы при арештованію Крашевського бѣгливи ролю якись „россійскій денуніції“. И россійска печать дуже симпатично относится до арештованого повѣстника.

— **Тиша-Еспарона афера** — пугається що разъ бѣ-ше; збіжня овѣдківъ перечати часто одній дру-гимъ, такти, що лишила частъ овѣдківъ рѣшено записягти. Лишила обороїць увіязненихъ живій, и велике візуреніе середъ присутніхъ въ судовій сали публики. Одинъ свѣдокъ ствердивъ alibi сего жіда, котрый побіля збіжня Морица Шарфа мавъ тримати начину, въ котрій спливала кровь рѣзаної Естери, — а другій свѣдокъ твердить, що бачивъ Естеру єще о 1 бїй год. сподуди; остаточно докладне означеніе часу, теперъ, по році, очевидно майже неможливе. Вѣденській живій часописъ сильно нападають на предѣдѣ-теля трибуналу, закидуючи ему недостатокъ без-сторонності; за те хвалитъ собѣ дуже державно-го прокуратора, котрый часомъ формально бересь боронити обжалованыхъ.

— **О Змартвихвстанцяхъ** — отгайшовъ одинъ зъ прихильниковъ нашої часописи въ виходившої дні недавна польской часописи „Strzecha“ (зъ 1872-ого року) слѣдуючій цѣкавій замѣткі, написаний якимъ польскимъ повстанцемъ, въ статії п. з. „Pamiętnik wojenny“. Основателемъ іхъ (т. е. Змартвихвстанцівъ), каже авторъ, бувъ Мицкевичъ; зъ початку називались они „Zm. polscy“. Мицкевичъ думавъ въ религійній и патріотичній екзальтації, — котра въ пѣмъ головно змоглася по тяжкихъ невзгодинахъ постігавшихъ Польшу въ другій четвертій нашого століття, и котра єго віконець іхнула въ гнітучу обойми психичного збоченя, звѣстного въ польской литературѣ підъ іменемъ Товіянізму, — о бгрублій, хоче підданої впрочемъ римскому престолові, церкви польской, — о „бтродженії“ їїтні въ дорозѣ религійній. Товариство Змартвихвстанцівъ зало-жене було въ цѣляхъ „народовихъ“; — можнабъ було его назвати конспирацією религійно полу-ченю съ політичними змаганнями. Першимъ єго членами були повстанці (зъ 1831-ого р.): капитанъ польской артилерії Качановський, Кайсе-вичъ, Єловецький, — і знаменитий теологъ рим-скій Семененко. „Регула“ Змартвихвстанцівъ домагається бѣдъ членівъ товариства передовсімъ — якъ єе впрочемъ и въ іншихъ религ. зако-нахъ — послушніства и пр. Повстанці поль-скі бажали — позаякъ не могли єи выбрать — Польшу въ молитві. Однакожъ на якійсь часъ, зъ незвичайнихъ блисце причинъ, товариство Змартвихвстанцівъ не могло, не умѣло або не хотѣло розвинути практичної дѣяльності въ цѣ-ляхъ виключно-польскихъ, — або може трама-лось якогось глубше обдуманого плану. Авторъ „Pamiętnik-a“ закидує Змартвихвстанцімъ, що посвячувалися майже зовсімъ службѣ для като-лицізму, замѣчає однакожъ по-при тѣмъ, що въ цѣляхъ іхъ лежить особливо захочити въ свої руки „oświatę kraju“. На довшій часъ вислано іхъ яко місіонарівъ до Болгарії, где довѣрії католицизму прислужились, навертаючи православныхъ, закладаючи добре веденій школи (ок. 1868). Толькожъ „Pamiętnik“. Теперъ, якъ звѣстно, „зареквировано“ Змартвихвстанцівъ до одної зъ найбѣльше „загроженій“ частей європи; теперъ мають они павертати вже не право-славныхъ Болгаръ, але такожъ католицкіхъ Русинівъ. Теперъ не мігбы вже згаданий авторъ нарѣкати, що Змартвихвстанці за мало увзгляд-няють narodowe cele.

— **Кievskaya mѣska rada (дума).** Ми вже загадували въ одному зъ попередніхъ чиєтель, що задля аза-ти мѣщанъ українськихъ гірдівъ та всіхъ штуць при выборахъ, многі користи на самоу-правѣ основаного українського права мѣского ідути зовсімъ марно, а до городськихъ думъ вти-скаються непокликай або залишні елементи. И тѣкъ на 72 „раднихъ“ (гласнихъ) кіевської думи ледво 15 до 20 єсть такихъ, котріхъ можнабъ назвати кіевскими горожанами — після іхъ мѣ-ща уродженці; всѣ прочі — люде зайшли, чу-жинці, переселенці до Києва зъ другихъ мѣстъ. Крѣмъ того треба єще се поднести, що зъ тихъ 72-охъ раднихъ що найменше 22 посередно або безпосередно, задля спордненія або задля якої не буде „должності“, зависять бѣдъ головы и управы гірди, — а позаякъ на засѣдання думи не являється (правильно) по бѣльше, якъ по 30—35 раднихъ, тоже ясно, що згаданій 22 голосы ста-новлять правильну „бѣльшість“ въ радѣ. До сеї бѣльшості прилучуються неразъ такожъ радѣ ин-тересованій въ всякихъ ліверуникахъ и пр.

— **Самосудъ надъ конокрадомъ.** Въ Шидловській волости, ковненській губернії убили селінне 10 с. м. одного „знаменитого“ атамана шайки злодѣївъ-конокрадівъ, звѣстного підъ іменемъ Шаркуса; місце було постраждано кількою окрестностями. Многі селінне формально оплачувалися осему сміливому розбищцѣ, ажъ віконець, не могучи собѣ съ нимъ рады дати, заманили его на болотище, подальше бѣдъ села, впакували его въ болото и тамъ убили. Убіць передано судови.

Вѣсти епархіальній.
Зъ Ашархії Львовської.

Засѣдательства получили оо.: 1) Вол. Пав-ліковський въ Синковѣ, дек. холо-вського; 2) Іо. Назаревіч въ Путіловѣ; 3) Ант. Левицкій въ Черніхівціяхъ дек. заразского; 4) Ем. Проскур-ницкій въ Джурковѣ, дек. жуківського. — Сотруд-ництво получивъ о. Вол. Білинський въ Тыс-мениці.

Отпустки до купелівъ получили оо.: 1) Іоанъ Одорогъ на 6 нед.; 2) Ем. Петровичъ на 2 мѣс.; 3) Ник. Вѣлевичъ на 2 нед.; 4) Ант. Іоан. Яновичъ на Кальче.

Звѣрскій на 6 нед.; 5) Пет. Дольницкій на 4 нед.; 6) Алеко. Корятко на 8 нед.; 7) Іллр. Квасниц-кій на 6 нед.; 8) Вас. Залозецкій на 20 днівъ.

Введеній въ душп. посада оо.: 1) Порф. Ступ-ницкій въ завѣдательство Томіча; 2) Ром. Кры-жановський въ завѣд. Дрищеву; 3) Іо. Дудынський яко капеланъ Хадачкова, дек. тернопольського.

Президія намѣстництва годиться на инсти-туцію оо.: 1) Юст. Дворяніна на Дубовець; 2) Ник. Яновичъ на Кальче.

Декретъ на заступника католіка при ре-альній школѣ во Львовѣ получивъ на часъ слав-ости о. Мих. Весоловського. Лука Бобровичъ

(зъ холмської еп.)

- 1) Свѣдоцтва школи, а приватності з-в-леніе, котру клясу увінчива;
- 2) свѣдоцтво уваженства;
- 3) свѣдоцтво крещення;
- 4) заявленіе, колько можуть родителіи опекуна доплачувати за желаючихъ бута прив-атими въ Борсі, чи грошимъ, чи хлѣбомъ въ якихъ речиняхъ;
- 5) точне означеніе мѣсяція и послѣдній почи-туда имъ доставити вѣдомості о рѣшенії на поз-данія, а желаючі получити залучники назади такожъ 20 кр. поштовими маркамъ, прічо на від-гу кореспонденційну. Крѣмъ того подається до гальної вѣдомості:

1) що при вступѣ въ Борсі належить з-в-жити доплату за одинъ мѣсяцъ зъ горы бѣдъ, плачуючихъ мѣсячно, за прочихъ же першу рату горы;

2) подана належить прислати оплату в-руки п. Дра Лучаковського.

3) Опорожній будуть 4 мѣсяці за доплату 35 зр., а прічо за доплатою 60 зр.

4) Платомъ при однакихъ условіяхъ перешенство.

Отъ Видѣлу Рускої Бурси.
Въ Тернополі, 11 (23) червня 1883.

Дра В. Лучаковського.

Переписка Редакції и Адміністрації

Вп. Івана Гораня. Зъ Вапон розіпрана в-риста-мо. Даруйте, що опознілися, але ж спра-воздана зъ виборовъ забирають намъ багато мѣсяція.

Съ симъ числомъ розсыпавъ предплатникамъ „Бібліот. пайди. постій“ 1 и 2 аркушъ повѣсті „Зъ вѣ-домості“

Розказавъ Данило Танячкевичъ, духовны Зав-маря. Накладомъ „Батьківщини“. Цѣна 10 кр. по-чоткою 12 кр. Достати можна черезъ редакцію „Батьківщини“.

Товариство „Просвѣта“

при зближаючихъ испытакъ въ школахъ народныхъ, подає до вѣдомості Радъ школи священиківъ, католіківъ, учительівъ и родичівъ, що книжки зъ накладу товариства, привезенія Радою школиною на премії для учениківъ, крѣ-сно оправленій, можна набути въ канцелярії та-вариства, улиця скарбовська ч. 2. по слѣдуючимъ

Приєдните 20
Ластівка 22
Добре роби добрѣ буде 19
Розкази про силы природы 22
Оповѣданія о житії св. Бориса и Глеба 22
Повѣстки для дѣтей 27
Сестра 17
Байки 24
У пропасти дорога ховзка 30
Зоря 24
Молитвеникъ народний 20
Історія Руси Ч. I. 27
Історія Руси Ч. II. 25
Історія Руси Ч. III. 30
Паша, душа въ господарствѣ 37
О користають ужитю неуїжитківъ 24
Де-що про здоров'я 22
Жите св. Кирила и Методія 24

Отличный ученикъ

VII класы латинської въ Золочеві, хоча юдатися въ горы на вака